

Ο ακροδεξιός λόγος στο διαδίκτυο - μια εξέταση των εθνικιστών στην κυπριακή μπλογκόσφαιρα την διετία 2009-2010 (Ηλεκτρονικό Άρθρο)

Ιστορικό σημείωμα

Αυτό το ηλεκτρονικό άρθρο δημοσιεύτηκε τον Οκτώβρη του 2010 στο blog [νεκατώματα](#). Πρόκειται για το κείμενο την ομώνυμης παρουσίασης που έγινε στην Αντιφασιστική Ημερίδα της [Αντιφασιστικής Πρωτοβουλίας](#) στις 11 Δεκεμβρίου του 2010.

Περιεχόμενο

Ο ακροδεξιός λόγος στο διαδίκτυο - μια εξέταση των εθνικιστών στην κυπριακή μπλογκόσφαιρα την διετία 2009-2010

Ημερίδα της [Αντιφασιστικής Πρωτοβουλίας](#), 11/12/2010 με θέμα το Νεοφασισμό

Γρηγόρης Ιωάννου

Πλαίσιο

Η εισήγηση μου αυτή θα επικεντρωθεί στο διαδίκτυο και πιο συγκεκριμένα στην κυπριακή μπλογκόσφαιρα την τελευταία διετία καθώς θεωρώ ότι αυτό το νέο πεδίο της δημόσιας σφαίρας είναι ιδιαίτερα ενδιαφέρον, καθότι αδιαμεσολάβητο, άμεσο και διαδραστικό, πρωτοπόρο και δυναμικό. Δεν θέλω σε καμιά περίπτωση να εξιδανικεύσω την μπλογκόσφαιρα ως κάποια όαση ελευθερίας, ούτε να της προσδώσω μια υπόσταση αντιπροσωπευτικότητας. Η μπλογκόσφαιρα είναι κομμάτι της κοινωνίας και αντανακλά και εκφράζει κοινωνικές τάσεις και δυναμικές. Δεν τίθεται θέμα μέτρησης ή αντιπροσώπευσης συσχετισμών δυνάμεων, αλλά θέμα ένδειξης προτεραιοτήτων, θεωρίας και στρατηγικής, ρητορικής και τακτικής των διαφόρων πολιτικών ιστοσελίδων που αποτελούν φορείς έκφρασης ομάδων και συσπειρώσεων. Η μπλογκόσφαιρα είναι μεν κομμάτι της δημόσιας σφαίρας - όμως εδώ ακούγονται και φωνές που δεν βγαίνουν συχνά στα ΜΜΕ - επειδή είναι είτε υπερβολικά ριζοσπαστικές και προχωρημένες, υπερβολικά ρατσιστικές και παρωχημένες, υπερβολικά προκλητικές, γελοίες, υβριστικές, προσωπικές ή απλά και γενικά ασήμαντες στην κρίση των πολλών ή τελοσπάντων στην κρίση κάποιων. Για τους σκοπούς αυτής της ημερίδας και αυτής της εισήγησης, θα ασχοληθούμε με τους ρατσιστές και τους φασίστες που βρίσκουν στην κυπριακή μπλογκόσφαιρα, πεδίο έκφρασης και δράσης. Βέβαια ο φασισμός και ο ρατσισμός δεν μπορούν να υπάρξουν από μόνοι τους - ούτε λογικά ούτε ιστορικά. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι υπάρχουν ως ακραία έκφραση και πολιτική ολοκλήρωση μιας ευρύτερης κοσμοαντίληψης που ονομάζουμε εθνικιστική. Αυτή η εθνικιστική αντίληψη μπορεί σχηματικά να ιδωθεί ως η απόλυτη υποταγή στην ιδέα Έθνος ως υπέρτατη κοινωνική αξία που θα πρέπει να υπερέχει οποιασδήποτε άλλης και να καθορίζει αποκλειστικά την πολιτιστική και πολιτική ταυτότητα του πληθυσμού της χώρας (είτε ο

πληθυσμός το θέλει είτε όχι). Η εθνικιστική αντίληψη βλέπει τον κόσμο μέσα από το πρίσμα του ανταγωνισμού των εθνών και στηρίζει την στράτευση του λαού που αποτελεί το έθνος στους αγώνες που δίνει το κράτος. Ο εθνικισμός, ως η ιδεολογία νομιμοποίησης της κρατικής εξουσίας υπήρξε κυρίαρχο ρεύμα το δεύτερο μισό του 19ου και το πρώτο μισό του 20ου αιώνα στην Ευρώπη. Και στην Κύπρο στις συνθήκες παγίωσης της εθνοτικής σύγκρουσης και της διχοτόμησης, παραμένει ισχυρός και ηγεμονικός ακόμα και σήμερα. Η αποτυχία της κυβέρνησης Χριστόφια να προβεί έστω σε μια ήπια εκπαιδευτική μεταρρύθμιση νομίζω τα λέει όλα. Ο αυταρχισμός της εθνικιστικής οπτικής είναι διάχυτος στην κοινωνία, η οποία λόγω του κυπριακού είναι μια κοινωνία και στις δυο πλευρές φοβική και στρατικοποιημένη. Η εκπαίδευση, τα ΜΜΕ, η εκκλησία, ο στρατός, μερίδα του πολιτικού συστήματος βαθιά εδραιωμένα στον κρατικό μηχανισμό, δημιουργούν όχι απλά τις συνθήκες αλλά και το υπόστρωμα πάνω στο οποίο μπορούν να αναπτυχθούν πιο επιθετικές εθνικιστικές λογικές και συσπειρώσεις οι οποίες οδηγούν τον εθνικισμό στη λογική του κατάληξη, τον φασισμό-ρατσισμό τον οποίο βλέπουμε να σηκώνει κεφάλι σήμερα.

Μεθοδολογικά η εισήγηση μου αυτή θα βασιστεί στην ανάλυση περιεχομένου της εθνικιστικής ρητορικής ενώ το εμπειρικό δείγμα αποτελείται από 10 ιστοσελίδες. “Καλά τζιαι αντέχεις τζιαι θκιαβάζεις τες”, είσιν μου πει ένας σύντροφος πέρσι. Έτο τελικά εφάνηκεν ότι εν επήεν εντελώς χαμένος ο κόπος μου. Λοιπόν θα κάμω μιαν ομαδοποίηση η οποία μπορεί να μας βοηθήσει να αναλύσουμε συγκριτικά τες πολλαπλές αλλά συγκλίνουσες φωνές που υπάρχουν στο αυταρχικό εθνικιστικό στρατόπεδο και να εξετάσουμε τις συνέπειες τους, πραγματικές και δυνητικές στο βαθμό που πετυχαίνουν κάποια αποτελεσματικότητα. Θα ξεχωρίσω τρεις τάσεις οι οποίες είναι αναλυτικά διακριτές και αναφέρονται σε ή εκφέρονται από διαφορετικές ομάδες και συσπειρώσεις. Πρόκειται για συγκλίνουσες μεν, κάπως διαφοροποιημένες δε λογικές τόσο ως προς τις προτεραιότητες και την εστίαση, όσο και στο ύφος και την ένταση του λόγου που εκφέρουν. Υπάρχουν βέβαια και διαφορές ιδεολογικές ως προς το τι πρεσβεύουν και τι θέλουν να πρεσβεύουν αλλά και πολιτικές ως προς την γραμμή που θα πρέπει να ακολουθεί η παράταξη που επιθυμούν να συγκροτήσουν και φυσιολογικά και αναμενόμενα ποιος, με ποιους και με ποια θέση θα ηγηθεί του μετώπου τους. Η ανάλυση που κάνω εδώ είναι βασισμένη στην Βεμπεριανή έννοια των ιδεατών τύπων. Οι ομάδες-τάσεις που περιγράφω είναι δηλαδή αναλυτικές κατασκευές και δεν αντιπροσωπεύουν ακριβώς την πραγματικότητα, αλλά μπορούν να μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε συγκριτικά κάποιες πτυχές της. Τονίζω ξανά ότι πρόκειται για σχηματικές κατηγορίες που πρέπει να προσεγγιστούν ως ανοιχτές και πορώδεις – υπάρχουν για παράδειγμα αλληλο-επιρροές και αλληλοεπικαλύψεις κάποτε σε βαθμό που οι 3 τάσεις μπορούν να ιδωθούν και ως συγκοινωνούντα δοχεία.

Τρεις τάσεις στην ακροδεξιά

Η πρώτη τάση μπορεί να χαρακτηριστεί ως “επιθετική σάτιρα” ή “λάιτ τραμπουκισμός”. Πρόκειται για μια δήθεν μη ιδεολογική στάση που είναι υποτίθεται ανοιχτή σε όλους τους πολιτικούς χώρους και χαρακτηρίζεται από μια προσπάθεια όχι πάντα επιτυχημένη, για μια “πολιτικά ορθή” στάση. Εδώ το κλασικό παράδειγμα είναι το “Χριστόφιας Γουότς” που έχει σχετικά μεγάλη αναγνωσιμότητα αλλά και το “Ενδομήδεια Κύπρου” που είναι λιγότερο σοβαρό και με σαφώς λιγότερη αναγνωσιμότητα. Ένα τρίτο παράδειγμα στην ίδια λογική είναι το ιστολόγιο “Φουκού”. Η ρητορική της πρώτης αυτής ομάδας διαδικτυακού τραμπουκισμού χαρακτηρίζεται από κατά μέτωπον επιθέσεις σε άτομα, οργανώσεις και παρατάξεις τις οποίες αποκαλούν αντεθνικές ή/και προδοτικές, ότι πρακτορεύουν για λογαριασμό τούρκικων και αμερικανο-βρετανικών συμφερόντων κλπ. Δεν πρόκειται απλά για συνήθης συκοφάντηση και λασπολογία. Η συστηματική στοχοποίηση ατόμων και πολιτικών ομάδων με δημοσίευση φωτογραφιών, επιλεκτικών πληροφοριών, ψεμάτων και διαστρεβλώσεων και αυθαίρετων κατηγοριών δεν είναι απλά ο συνηθισμένος χαφιεδισμός αλλά συχνά κάλεσμα για δημόσια διαπόμπευση κάτι αντίστοιχο και ανάλογο με τα κουδούνια που χτυπούσαν οι συντηρητικοί μαγαζάτορες της δεκατίας του 1930 στην θέα κομμουνιστών. Οι απειλές

κατά της ζωής και κατά της σωματικής ακεραιότητας από τις συντακτικές ομάδες των συγκεκριμένων ιστολογίων είναι συνήθως έμμεσες αλλά πολλές φορές εκφέρονται και άμεσες απειλές υπό την κάλυψη βέβαια άλλων ψευδωνύμων ή και από άλλους αναγνώστες και συνοδοιπόρους τους με στόχο την δημιουργία κλίματος ανησυχίας και εκφοβισμού. Ο λόγος που αρθρώνεται εδώ είναι συνήθως εμπρηστικός σκανδαλοθηρικός, μη σοβαρός (ενίοτε και γελοίος) και καθαρά προπαγανδιστικός. Γίνεται εκτεταμένη χρήση οπτικών μέσων συνήθως προσεχτικά επιλεγμένων και τροποποιημένων στατικών και κινούμενων εικόνων. Ο βασικός στόχος αυτής της στρατηγικής είναι η αρχική προσέλκυση του ενδιαφέροντος και της προσοχής του αναγνώστη ενώ η ταχτική που ακολουθείται είναι η υπερβολή και η συνεχής επανάληψη (στον δρόμο που χάραξε ο Γκαίμπελς) - η πρώτη για να προσδώσει βάρος και μέγεθος στο μήνυμα και η δεύτερη για να επιφέρει την εμπέδωση του. Παράλληλα για τους τακτικούς αναγνώστες υπάρχουν και οι εσωτερικοί κώδικες και εσωτερικά αστείακια- που υποβάλλονται στον αναγνώστη έτσι ώστε να πλαισιωθεί η οπτική γενικά και να εστιαστεί πιο συγκεκριμένα η επίθεση αλλά και να δημιουργηθεί και η “γλώσσα” της παράταξης.

Μια πρώτη ματιά σε αυτά τα 3 μπλογκς που είναι ενδεικτικά της τάσης που περιγράφω (υπόψη εδώ ότι ενίοτε γίνεται και αναμετάδοση από εδώ σε άλλες σελίδες) ο αναγνώστης θα πει “δεν γίνεται, αυτοί οι τύποι παραείναι υπερβολικοί έως γελοίοι για να τους πάρει κάποιος στα σοβαρά”. Αυτό ισχύει μεν, αλλά είναι βεβιασμένο και λανθασμένο συμπέρασμα. Επειδή απλούστατα η έλλειψη σοβαρότητας δεν σημαίνει ότι είναι αναποτελεσματική η προπαγάνδα που παράγουν. Δεν πρόκειται για ηλίθιους και είναι αφέλεια εκ μέρους μας να παρασυρθούμε στον πειρασμό να τους δούμε ως τέτοιους. Και αυτό επειδή λειτουργούν συστηματικά, συντονισμένα και απόλυτα στοχευμένα όσον αφορά την πολιτική των δημοσιεύσεων τους. Ας δούμε λίγο σε πιο πολύ βάθος την αυτο-παρουσίαση τους. Το Χριστόφιας Γουότς ονομάζεται “επιτροπή για την αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Κύπρο” σαφής δηλαδή η διεκδίκηση από μέρους τους της αντι-χουντικής αντίστασης και έμμεση αναφορά στην “επιτροπή για την αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Ελλάδα” μέσα από την οποία συγκροτήθηκε η ΕΔΕΚ στα τέλη της δεκαετίας του 1960. Ο στόχος εδώ είναι διπλός - από την μια υποβολή της θέσης ότι σήμερα υπάρχει ΑΚΕΛική ενδοτική δικτατορία και από την άλλη άντληση πολιτικής υπεραξίας μέσα από την οικειοποίηση του ιστορικού αντιστασιακού χώρου και του Μακαριακού κέντρου με συνεχείς κολακευτικές αναφορές στους παλιούς και δήθεν μεγάλους ηγέτες, στον Σπύρο, τον Τάσσο και τον Γιατρό που τους αντιπαραβάλλουν με τους σημερινούς δήθεν πουλημένους και προσκυνημένους διαδόχους τους. Το Ενδομήδεια Κύπρου ψαρεύει ακόμα πιο αριστερά. Αυτο-προβάλλεται ως “αναρχο-αυτόνομο” και ως το κυπριακό τμήμα του παγκόσμιου ακτιβιστικού δικτύου εναλλακτικής ενημέρωσης ιντημήντια, επίσης σε μια προσπάθεια άντλησης πολιτικής υπεραξίας και επηρεασμού πολιτικά αφελούς και ανεπαρκώς ενημερωμένου κοινού. Το ιστολόγιο Φουκού από την άλλη ψαρεύει πιο λάιτ και πιο ποδοσφαιρικά. Αυτή η πρώτη ακροδεξιά τάση είναι ουσιαστικά μια μετάλλαξη του Γριβισμού που αφήνει εν μέρη στην άκρη τον Γρίβα και τον Μακάριο και προσαρμόζει τον λόγο της στα δεδομένα της σημερινής εποχής. Σε αυτή την προσπάθεια επιχειρείται να βαφτεί το μαύρο άσπρο. Ότι η ομοσπονδιακή επανένωση είναι ρατσιστική διχοτόμηση, ότι ο αντι-φασισμός είναι ερυθρός φασισμός, ότι το ΑΚΕΛ είναι το όργανο του ιμπεριαλισμού και του κεφαλαίου στην Κύπρο, ότι οι ε/κ είναι πολίτες δεύτερης κατηγορίας σε σχέση με τους τ/κ στην Κυπριακή Δημοκρατία, ότι οι πατριωτικές δυνάμεις δέχονται δήθεν την καταστολή από το προδοτικό καθεστώς Χριστόφια κλπ.

Η δεύτερη τάση μπορεί να χαρακτηριστεί ως “λογική πολιτικής πρωτοπορίας” ή “στρατευμένη εθνική ενημέρωση”. Εδώ ο ιδεολογικός προσανατολισμός είναι πιο προσδιορισμένος και η πολιτική τοποθέτηση κάπως πιο σοβαρή. Αυτοπροσδιορίζονται κάπως ως η αιχμή του δόρατος στον αγώνα του Έθνους, οι φρουροί της πατρίδας που πολεμούν τους εσωτερικούς και εξωτερικούς εχθρούς και οι αφυπνιστές του λαού που θα πρέπει να ξυπνήσει για να σώσει τον εαυτό του. Τα καθαρά διαδικτυακά παραδείγματα εδώ είναι ο Εμπροσθοφύλακας και η Αντι-παρακμή ενώ μη περιορισμένοι στο διαδίκτυο είναι η Πρώτη Γραμμή και το φοιτητικό σχήμα Μέτωπο Ηνωμένου Βασιλείου. Αυτή η

τάση είναι η πιο γνώριμη σε εμάς καθώς κτίζει πάνω στην ιστορία των παραδοσιακών ενωτικών οργανώσεων, του Δράσις Κες και της παραδοσιακής Γριβικής ακροδεξιάς, απλά εσχάτως και με άρωμα Λυσσαρίδη. Αυτή η τάση παίρνει πιο σοβαρά την παραδοσιακή στους εθνικιστές αντίληψη περί ενιαίου χώρου Κύπρου-Ελλάδας και εστιάζει και πλειοδοτεί στα εθνικά ζητήματα γενικά – την μεγαλόνησο Κύπρο, την Θράκη, και την Μακεδονία που απειλούνται ειδικά και τον ελληνισμό που κινδυνεύει συνολικά, από τον Νεο-Οθωμανισμό της Τουρκίας, τον φιλο-Τουρκισμό των Δυτικών και από την εσωτερική διάβρωση που επιφέρουν οι εθνομηδενιστές που αλώνουν την παιδεία και οι μετανάστες που κατακλύζουν την κοινωνία του έθνους.

Η τρίτη τάση μπορεί να χαρακτηριστεί ως “λογική ιδεολογικής και φυλετικής καθαρότητας” και πρόκειται για μια καθαρή φασιστική και ρατσιστική κατάσταση που εκφράζεται από οργανώσεις όπως το ΕΛΑΜ, το Εθνικιστικό Δημοκρατικό Κόμμα και το Κίνημα Ελληνικής Αντίστασης. Εδώ δεν υπάρχει η λογική της συσπείρωσης του λαού ή μιας συμμαχίας των πατριωτικών δυνάμεων από όλο το πολιτικό φάσμα γενικά και αόριστα. Εδώ υπάρχει συγκεκριμένη προσπάθεια συγκρότησης ενός πολιτικού πόλου και ενός στρατοπέδου – που θα αποτελείται από τις καθαρές εθνικιστικές δυνάμεις – που βρίσκονται εκτός των πολιτικών κομμάτων και του κατεστημένου. Η Αδούλωτη Κερύνη και το Δράσις Κες για παράδειγμα, θεωρούνται οργανώσεις υποταγμένες στο κομματικό κατεστημένο, ενώ το Λάος ή το Ευρωκό μη επαρκώς εθνικιστικά. Πρόκειται για εθνικο-σοσιαλιστική οπτική, με παραστρατιωτική λογική ενίοτε και δράση όπου δεν χωρά λογική συμμαχιών ή συνύπαρξης με τις φίλιες δυνάμεις αλλά υπαγωγή και ενσωμάτωση τους κάτω από την μια και μοναδική ηγεσία και όπου δεν χωρά λογική αντιπαράθεσης με τους αντιπάλους αλλά καταστροφή τους. Η βία εδώ δεν είναι εργαλειακή, ούτε βέβαια απλά λεκτική και συμβολική αλλά κεντρική και επουσιώδης στη μιλιταριστική και πατριαρχική τους κοσμοαντίληψη και πρακτική. Σε πολιτικό επίπεδο δεν αρκούνται στο κάλεσμα για τερματισμό των συνομιλιών όπως οι άλλοι αλλά απαιτούν και κλείσιμο των οδοφραγμάτων και περαιτέρω στρατικοποίηση και πολεμική ετοιμότητα. Δεν έχουν καμιά αναστολή να χρησιμοποιήσουν ανοιχτά ρατσιστικό λόγο με αναφορές στην ανωτερότητα της ελληνικής φυλής, εκδίωξη των ξένων από την χώρα, στους οποίους βέβαια περιλαμβάνονται και οι τ/κ οι οποίοι αποκαλούνται Κύπριοι σε εισαγωγικά ή μογγόλοι, ούτε βέβαια έχουν καμιά αναστολή στο να εξυμνήσουν ανοιχτά τον Γρίβα και την ΕΟΚΑ Β την οποία θεωρούν ούτως ή άλλως την ένδοξη συνέχεια και τη λογική μετεξέλιξη της ΕΟΚΑ, ούτε βέβαια έχουν αναστολές στο να δικαιολογήσουν τον Ιωαννίδη και το πραξικόπημα του 1974.

Οι πρώτες δυο τάσεις δεν είναι κάτι καινούργιο, ούτε κάτι αποκλειστικά διαδικτυακό. Ίσως το επιθετικό στυλάκι να είναι κάπως φρέσκο, η αυτοπεποίθηση και το θράσος να είναι νέα αποκτήματα αλλά επί της ουσίας οι δυο αυτές τάσεις αποτελούν μέρος, έκφραση και μετεξέλιξη του κοινωνικά διάχυτου εθνικισμού που ενυπάρχει και στα έντυπα και στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα. Η τάση του σατιρικού τραμπουκισμού στα έντυπα “Ποντίκι” και “Ένωση” ενώ η τάση της “εθνικής πρωτοπορίας” στον Αντέννα, την Σημερινή και το Ράδιο Πρώτο, στην Μάχη και εν μέρη ακόμα και στον Φιλελεύθερο. Η τρίτη ακροδεξιά τάση αντίθετα, που είναι και η μόνη αυστηρά ομιλούντες νεοφασιστική (αυταρχική δηλαδή όχι μόνο στην μορφή αλλά και στο περιεχόμενο) είναι βασικά διαδικτυακό φαινόμενο καθώς δεν εκφράζεται ακόμα σε έντυπα μέσα πέραν από κάποια μεμονωμένα άρθρα. Η φασιστική τάση διεκδικεί όμως βήμα στα ΜΜΕ ως μια άλλη άποψη στα πλαίσια της δημοκρατίας και το εκπληκτικό είναι ότι βρίσκει σε κάποιον βαθμό κάλυψη και στήριξη όχι μόνο από τις άλλες δυο τάσεις της ακροδεξιάς αλλά και από διάφορες ευρύτερες δυνάμεις της συντηρητικής δεξιάς, ανάμεσα στη διανόηση, τα ΜΜΕ ακόμα και σε κάποια κοινοβουλευτικά κόμματα. Μάλιστα ακόμα και όταν ενίοτε οι άλλες εθνικιστικές τάσεις προσπαθούν να την αποκλείσουν πχ από “αντι-κατοχικές εκδηλώσεις” και “εθνικά μνημόσυνα” δεν το επιχειρούν στην βάση των διαφορών τους, ούτως ή άλλως το ξέρουν πολύ καλά ότι συμφωνούν και συμβαδίζουν στην θέση περί “αποκλειστικής ελληνικότητας της Κύπρου” και περί “αντικατοχικού αγώνα ενάντια στην ομοσπονδιακή λύση”, αλλά στην αγωνία μην τους χαλάσουν την πιάτσα και τους πάρουν την ηγεσία. Η συνηθισμένη κατηγορία των άλλων ακροδεξιών προς τους φασίστες είναι ότι παίζουν το παιχνίδι του ΑΚΕΛ και ότι

προβοκάρουν με ακρότητες τον προοπτικά μαζικό τους αγώνα. Δεν θέλω να επεκταθώ στις κοκορομαχίες των μαγαζιών, ούτε και υπάρχει ιδιαίτερος λόγος να μας απασχολήσουν στην συζήτηση.

Προεκτάσεις και προτάσεις

Κλείνω την εισήγηση μου συνοψίζοντας το βασικό επιχείρημα και διατυπώνοντας κάποιες σκέψεις προς την κατεύθυνση της αντιφασιστικής δράσης. Ο φασισμός ή ο νεο-φασισμός δεν μπορεί να διαχωριστεί από το ευρύτερο εθνικιστικό κίνημα που τον περιβάλλει και αποτελεί την δεξαμενή του, ούτε και να αποσυνδεθεί από ευρύτερες κοινωνικές διεργασίες και διαδικασίες που τον παράγουν και τον αναπαράγουν. Ο φασισμός δεν είναι απλά φανατική ή εγκληματική συμπεριφορά. Έχει πολιτικό περιεχόμενο, πρόταγμα και στοχοθεσία. Με αυτή την έννοια χρίζει ανάλυσης και πάνω σε αυτή την βάση πρέπει να οικοδομηθεί η πολιτική μας αντι-φασιστική δράση. Ο φασισμός τρέφεται από το κυπριακό και την διχοτόμηση και αντλεί από την διάχυτη ξеноφοβία της κοινωνίας, τον εθνοκεντρισμό της παιδείας, τον αυταρχισμό της πολιτικής ζωής, της οικονομίας, του εργασιακού χώρου. Για αυτό και η αντιφασιστική δράση πέραν από την εστίαση στο φαινόμενο, τον φασισμό και την ακροδεξιά, θα πρέπει να συνοδεύεται και από μια ευρύτερη κριτική και στις αιτίες που το παράγουν αλλά και στις δυνάμεις που άμεσα ή έμμεσα το υποθάλπουν και του προσφέρουν κάλυψη και στήριξη, είτε πολιτική, είτε οικονομική είτε ακόμα και διανοητική. Δεν μπορούμε να εστιάζουμε στις καθαρά φασιστικές ομάδες και να αφήνουμε τον ρατσιστικό λόγο και τις φασιστικές νοοτροπίες που τις συναντούμε σε ένα ευρύτερο κοινωνικό στρώμα στο απυρόβλητο. Ο φασισμός, πέραν από τις γενικόλογες βλακείες για τα καθαρά αίματα, τον στρατευμένο λαό, και το εθνικιστικοποιημένο προλεταριάτο που πουλά ως “επαναστατική” θεωρία έχει συγκεκριμένες πολιτικές θέσεις. Συγκέντρωση και απέλαση των ξένων, κλείσιμο των οδοφραγμάτων, τερματισμός των συνομιλιών και εθνική εγρήγορση για καλύτερη απόδοση στον αντι-τουρκικό αγώνα διπλωματικό σήμερα δυνητικά στρατιωτικό αύριο. Τις προάλλες το σύνθημα “μην φέρετε τούρκους στα σχολεία” στην είσοδο του Λυκείου στο Φρέναρος εμπόδισε την προγραμματισμένη επίσκεψη της Σεβγκιούλ Ουλουντάγκ για να μιλήσει για το ζήτημα των αγνοουμένων. Δεν ήταν όμως η ίδια η ηγεσία της ΠΟΕΔ που εξέφρασε ακριβώς αυτή τη θέση το 2009 ως απάντηση στην πρόταση του Υπουργού Παιδείας για κοινές συναντήσεις ε/κ και τ/κ εκπαιδευτικών και μαθητών στα πλαίσια της προσπάθειας για καλλιέργεια κουλτούρας ειρηνικής συνύπαρξης; Τις προάλλες ο Κουλιός δεν μας είπε στην τηλεόραση σχολιάζοντας το σύνθημα της ακροδεξιάς, “κάτω τα χέρια ομοσπονδιακοί, η Κύπρος είναι ελληνική”, “μα τί έχει το σύνθημα;” και “φυσικά και είναι ελληνική η Κύπρος”; Η ο Σωτήρης Σαμψών πέρασε σε σχέση με καταγγελίες για εθνικιστικά συνθήματα στον στρατό ότι το “Ελλάς, Ελλάς σκέπασε και μας” “δεν είναι εθνικιστικό σύνθημα”; Μπορώ να απαριθμήσω πολλά τέτοια περιστατικά. Δεν νομίζω ότι χρειάζεται.

Λοιπόν πίσω στο διαδίκτυο και την μπλογκόσφαιρα. Δεν είναι εύκολο να μετρηθεί ο αντίκτυπος ή η βαρύτητα του ακροδεξιού λόγου. Η σχετικά μαζική χρήση του διαδικτύου είναι μόλις 1 δεκαετία στην Κύπρο και η μπλογκόσφαιρα λιγότερο από μια πενταετία και δεν υπάρχουν επιστημονικές έρευνες ακόμα για την γενικότερη επίδραση και την επιρροή της. Λίγος είναι ο κόσμος που ασχολείται συστηματικά με το διαδίκτυο και λίγοι παρακολουθούν την μπλογκόσφαιρα. Όμως αυτό δεν σημαίνει ότι πρόκειται για αμελητέο ή για ασήμαντο πεδίο παρέμβασης. Και αυτό για δυο λόγους. Πρώτον επειδή ο λόγος που αρθρώνεται ή / και αναδημοσιεύεται στην μπλογκόσφαιρα, αναμεταδίδεται συχνά μέσα από ηλεκτρονικά ταχυδρομεία, σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, φυλλάδια και αφίσες στους δρόμους, σπρέι στους τοίχους κλπ. Και δεύτερον επειδή πολλές φορές δημοσιογράφοι και αρθρογράφοι των ΜΜΕ βρίσκουν ειδήσεις και κυρίως σχολιασμό για γεγονότα της επικαιρότητας έτοιμο στα μπλογκς και τον χρησιμοποιούν στα κείμενα τους. Δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι τα ΜΜΕ και η μπλογκόσφαιρα βρίσκονται πλέον σε αμφίδρομη σχέση.

Οι τρεις διακριτές τάσεις του ακροδεξιού λόγου στη κυπριακή μπλογκόσφαιρα δεν είναι απλά τρεις εναλλακτικές ιδεολογικές θέσεις ή τρεις διαφορετικές πολιτικές τάσεις. Είναι και αυτό. Αλλά πιο ουσιαστικά επιτελούν διαφορετικές λειτουργίες μέσα σε ένα ευρύτερο κοινωνικό χώρο και ένα ευρύτερο πολιτικό στρατόπεδο. Οι τρεις λογικές λειτουργούν αν όχι όλες συντονισμένα, πάντως σίγουρα κάποιες παράλληλα και συμπληρώνοντας η μια την άλλη. Ο τραμπουκισμός και ο χαφιεδισμός είναι μέθοδοι που προϋποθέτουν όμως την ύπαρξη και ενός πολιτικού περιεχομένου, είτε φανερού είτε κρυφού. Και οι παραστρατιωτικές συμμορίες δεν είναι αυθύπαρκτες. Αναφέρονται σε μια πολιτική λογική, υπακούν σε μια πολιτική ηγεσία και φρουρούν μια πολιτική παράταξη. Που μπορεί να μην έχει εσωτερική συνοχή και ενιαία συγκρότηση, έχει όμως κοινό προσανατολισμό και στόχο, κοινό αντίπαλο και κοινό εχθρό και εν δυνάμει σε μια κατάσταση κρίσης, έξαρσης και υστερίας, συμπαράταξη. Δεν τίθεται θέμα διαλόγου με την ακροδεξιά. Μια έμμεση απάντηση σε κάποια αληθοφανή επιχειρήματα της στη δημόσια σφαίρα είναι συνήθως αναγκαία. Αλλά σε καμιά περίπτωση δεν πρέπει να παίξουμε το παιχνίδι των συντηρητικών που θέλουν να αντιπαραβάλουν δήθεν τα δυο άκρα - των φασιστών και των αντιφασιστών. Η ακροδεξιά είναι επικίνδυνη για την κοινωνία και αυτό πρέπει να γίνει σαφές σε όλους - και σε αυτούς που της παρέχουν πολιτική κάλυψη. Χρειάζεται να περιθωριοποιηθεί πολιτικά και να αντιμετωπιστεί αποφασιστικά από ένα διευρυμένο πολιτικά και κοινωνικά αντιφασιστικό μέτωπο από την φιλελεύθερη δεξιά μέχρι και τον ριζοσπαστικό και εναλλαχτικό χώρο. Το κράτος δεν μπορεί να αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τον φασισμό για πολλούς λόγους. Χρειάζεται αντιφασιστικό κίνημα. Ένα κίνημα μαζικό, δυναμικό και διαθετημένο να ανακόψει την ανοδική πορεία του φασισμού και να αντιμετωπίσει τις φασιστικές δυνάμεις και μέσα στην πολιτεία, και μέσα στην κοινωνία, και στο δημόσιο λόγο και στον δρόμο.

[Χρειάζεται Τούρκικη Μετάφραση](#), [Χρειάζεται Αγγλική Μετάφραση](#), [νεκατώματα \(Ιστοσελίδα\)](#), [Ηλεκτρονικά Άρθρα](#), [Δεκαετία 2010-2019](#), [2010](#), [Απροσδιόριστη Τοποθεσία](#), [Εθνικισμός/Ακροδεξιά](#), [Αντιφασιστική Ημερίδα 2010](#)

From:

<https://movementsarchive.org/> - **Κυπριακό Κινηματικό Αρχείο**
Cyprus Movements Archive
Kıbrıs Sosyal Hareket Arşivi

Permanent link:

<https://movementsarchive.org/doku.php?id=el:digital:nekatomata:farright>

Last update: **2025/07/15 13:46**

